

СТРАЖНИЦЯ

ВИДАВЕЦЬ І НАЧАЛЬНИЙ
РЕДАКТОР
Др. ТАДЕЙ КОНЧИНСЬКИЙ

УКРАЇНСЬКА

АДРЕСА
РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ
Warszawa, Nowy Świat № 41 m. 27

Місячна передплата 60 сот. — Контото поштове № 1877. — Телефон 296-40.

Большевицькі крутіїства на Україні.

Остаточний термін українізації знов відклали.

Червоні москалі роблять все не так, як люде. Брехня, ошуканство й галас на весь світ — ото їхні методи. Загарбавши своїми хижацькими руками українські землі, вони проголосили Україну окремою державою — Радянською Україною.

Але народ український не вірить своїм катом. Щоб приспати його чуйність і зменшити ненависть, азійські наїзники проголосили **українізацію України.**

Як безглуздя: таж Україна й без того е українською. Треба було лише усунути московських червоних зайд, що захопили в свої руки всі уряди. Але їм не хочеться цього зробити, вони й надалі хочуть тримати народ **український в своїх окривавлених руках.**

Тому голосно кричать:

— Україно, українізуйся, говори своєю рідною мовою!
А тихцем — затикають їй вуста.

Вже від довшого часу червоні царі обіцяли **„остаточне введення української мови до совітських урядових установ України**, а тепер ніби-то знову е змушені відсунути цей момент **до початку наступного року.**

Незважаючи на всі крикливі заповідження „українізації України“, харківський „Комуніст“ подає дуже сумні відомости про цю совітську роботу, а цього часопису, здається, не можна заідоверювати, що він навмисне очернює „совітський рай“.

Послухайте, що пише цей „Комуніст“:

В Києві існує біля 50 різних урядових інституцій з 5000 урядовців. З них ледве 18 відсотків володіє українською

мовою; 24 відс. знає її, але в недостатній мірі; 16 відс. зовсім не володіє нею, а 22 відс. відкрито її бойкотує. В Харкові справа стоїть „трохи“ краще: українською мовою володіє тут 54—60 відс. урядовців комунальних і громадських, але з державних урядовців ледве 22 відс.“.

З огляду на такі наслідки анкети, як каже „Комуніст“, совітський уряд „у силу необхідности“ знову відклав введення заповідженої реформи. Серед причин такого зволікання справи що-до введення української урядової мови на Україні „Комуніст“ указує: **Зран матеріяльних засобів(?) і відповідних сил культурних (?),** які-б в ширшому розмірі спричинилися до зукраїнізованя України(!).

Яка хитра софістика. Хіба ж українцям у такій мірі треба вчитися своєї рідної мови? Вчитися треба москалям, які захопили владу в свої руки, а вони бойкотують її, кажучи, що нема в них засобів на науку. Ось така е правда про „українізацію України“. Нікому, навіть українським комуністам, московські червоні володарі не вірять. І тому бояться віддати їм у руки урядові установи. А самі стараються все залишити по старому, затримують російську мову в урядах надалі, як за царських часів. Вивісили тільки нову вивіску, щоб при нагоді усунути її.

Отже, проголосивши українську радянську республіку, червоні царі розпоряжаються в ній, як у своїй провінції, одурюючи нарід ріжними обіцянками, яким уже тепер ніхто не вірить.

Японія не впускає совітських торговельних агентів, бо це звичайні шпигуни.

З Токио повідомляють, що совітський уряд звернувся до японського уряду з прозьбою про дозвіл совітам прислати до Японії 70 торговельних агентів, які мали-б дипломатичні привілеї. Влада японська відхилила цю прозьбу.

Японські часописи, подаючи рішення свого уряду, додають до нього свої зауваження. Вони кажуть, що практика європейських держав з т. зв. „торговельними“ совітськими агентами е дуже небезпечна. Ці ніби-то торговельні агенти е просто агентами III московського інтернаціоналу, які, користуючись дипломатичними привілеями, закладають шпигунські, пропагандні і терористичні організації. Тому-то Японія такої „торговлі“ не буде в себе допускати.

„Чорний папа“ Совітської Росії. Дзержинський на шляху до варіяцтва.

В Парижі одержані відомости з Москви, що шеф чеки Дзержинський, якого називають „чорним папою“, захворив на нервову виснаженя. У колах, що стоять близько до со-

вітського посольства, кажуть, що Дзержинський е хворий на галюцинації, які доводять його до божевілля. В такі мementи він вступає в боротьбу з замордованими ним офірами, обливається піною й падає знесилений. Ці атаки повторюються все частіше й так виснажують його, що не дають надії на виздоровлення.

СВІДОМІСТЬ СЕЛ ЗРОСТАЄ.

Організаційний і ошадний рух серед селянства зростає. На теренах які були під російською владою, засновуються численні сільські позичково-ошадні каси, статут для яких, вироблений урядом, оголошено в „Дзєннику Устав Р. П.“ з дня 7 квітня.

Гминні збори охоче асигнують гроші на закладовий капітал кас, який або збирають у вигляді добровільної складки з податкових моргів, або вносять відповідні кредити до гминного бюджету.

Розпорядження Президента передбачає найменший за-

кладовий капітал для такої каси гминної 2000 зл. Одначе гминні збори визначають закладовий капітал значно більший, від 4.000 до 12.000 зл. Найбільшу рухливість виявив повіт Влощовський, в якому вже повстало 9 таких кас.

Як окремі особи, так і гуртки, які мають вплив на населення, повинні підтримати цей здоровий рух у всіх закутках країни.

Найбільшою увагою користуються Почтові Каси Ощадности, які мають біля 3.000 своїх філій, розсіяних по цілій державі. Через те, що ощадности, зложені в П. К. О. гарантовані, то населення відноситься до них з великим довіррям.

Санта Барбара—жертва землетрусу.

Телеграф приніс подробиці останнього землетрусу, жертвою якого сталося місто Санта Барбара в Каліфорнії (Америка).

Як втікало населення. Це було ранком в суботу. Як тільки відчувся землетрус, усі дороги, що ведуть з міста, вмиг покриті втікачами й різноманітнішими повозами й звичайними візками, починаючи від найроскішніших і кінчаючи бідненькими, в які запряжено було по одній коняці, або які тягли самі власники. Всі повози й візки були навантажені хатніми речами, які перелякані мешканці везли з собою. Ця людська лава посувалася дуже мляво, повільно, бо дороги були в такій мірі завалені вантажом, що лише з великими труднощами можна було посуватися вперед і то крок за кроком.

Дивні явища. Перші фотографічні знімки на місці катастрофи уявляють дивні—малюнки. Чомусь в багатьох випадках муровані зовнішні стіни домів розсипалися, а стіни внутрішні й все урядження помешкань залишилися непору-

шеними. Так само немало свідків катастрофи, які в той час були на вулиці, бачили, як перелякані мешканці — мушкетери й жінки — голі вискакували з ліжок і в такому вигляді збігали по сходах на вулицю.

Підлога, що зникла. Пан О. Гансен, бурмістр міста Сатля лежав у ліжку й любовався, як чудово відбивається місяць у водах Спокійного океану. Враз океан забурхлів. З глибин моря піднялася величезна хвиля й з неймовірною швидкістю кинулася на місто, змітаючи й нищучи все на своєму шляху. Переляканий п. Гансен скочив з ліжка, але підлога підкинула його, як пилку, до гори. Коли він упав знову, вже не попав на підлогу: вона зникла з під його ніг. На протязі дрібненької частини секунди дім завалився. Бурмістр не може зрозуміти, яким способом він зостався живий і здоровий, хоч і дуже переляканий, опинившись у маленькій хатці, що лежить на певній відстані від готелю, в якому він мешкав.

РОЗМОВА МІНІСТРА СКРЖИНСЬКОГО

З ПРЕЗИДЕНТОМ НАЙБІЛЬШОЇ РЕСПУБЛІКИ НА СВІТІ.

Польська Тел. Агенція повідомляє з Вашингтону, що Міністра Скржинського прийняв на сніданку президент Сполучених Штатов Північної Америки Кулідж в своїй літній резиденції. Міністра Скржинського представив президентові Куліджові підсекретар стану, який спеціально приїхав з Вашингтону.

Підчас сніданку й після нього польський міністр закордонних справ мав можливість довгий час розмовляти з Президентом. Підчас цієї розмови порушені були справи, які торкаються американсько-польських відносин у зв'язку з питаннями загально-світовими, а особливо в зв'язку з питанням загального миру й безпеченства.

ФРАНЦУЗЬКІ ЖОВНІРИ БУДУТЬ БОРОТИСЯ ДОЗАГИНУ, ДОКИ ВОРОГ БУДЕ МАТИ ГОЛОВНУ КВАТИРУ В ПАРИЖІ.

Від імені Франції і Іспанії послано посередників миру до вождя африканських повстанців Абд-ель-Крима. Часописи французькі одверто кажуть, що це є чисто тактичні кроки, які мають на меті вибити зброю з рук противників африканської війни — лівого крила картелістів, а навіть і комуністів. Ніхто не вірить тому, що Абд-ель-Крім згодиться на мир. Таким чином війна сама собою продовжиться.

З цього приводу генерал Кастельно каже: „Наші жовніри будуть боротися й вмирати на землі Марока, як ті за суджені на смерть, доки союзники й спільники Абд-ель-Крима не будуть переможені на ґрунті столиці Франції“, а далі: „не в Рифі знаходиться дійсний головний штаб ворогів, а в самому Парижі, де працюють потайки головні керівники війни, яка накинена французам у Мароку“.

СТИХІЙНА НЕНАВИСТЬ КИТАЙЦІВ ДО АНГЛІЇ.

СОВІТОСЬКІ АЕРОПЛЯНИ ДОПОМАГАЮТЬ РЕВОЛЮЦІОНЕРАМ.

З Лондону надходять такі відомості:

Спрайкери-китайці закидали ручними гранатами бюро й склади китайського т-ва, яке постачало провіант англійському пароплаву. Проектується атака на європейські частини Кантону й инш. міст за допомогою совітських аеропланів.

Відовва, випущена в Шанхаю студентами й робітниками, свідчить, що китайське повстання є скероване спеціально проти англійців.

Японський посол у Пекині (столиця Китаю) представив урядові енергійний протест з приводу заворушень у кількох китайських містах і домагається відшкодування за втрати, які мають обивателі Японії.

З Токіо повідомляють, що японський міністр закордонних справ і англійський посол виробили спільний план поступовання в китайських справах.

Америк. газети повідомляють, що совіти достарчили Китаєві багато аеропланів, переважно німецького виробу.

Короткі відомості з цілого тижня

Нові п'яти-золотівки. Д. 11 б. місяця вперше випущено в обіг 5-золотівки нового взору. Перед цим стягнено з обігу 5-золотівки старого взору, емітовані Банком Польським. Тепершні 5-золотівки випустило Міністерство Скарбу, ступнево стягуючи з обігу емітовані вже 2-золотівки і 1-золотівки.

Урегулювання комунальних фінансів. Зміни устами про тимчасове урегулювання комунальних фінансів полягають в піднесенні розмірів податків до податку ґрунтового з одночасним скасуванням податків шляхових у тій формі, яка тепер прийнята. Додатки до податків ґрунтових самоврядувань мають виносити 100 проц. кожноразового державного податку. Додаток до податку промислового має виносити 25 проц. державного податку від обороту, крім цього 30 проц. від ціни промислового свідоцтва.

Президент як хресний батько. Пан Президент Річпосполитої висловив свою згоду на вписання його, як хресного батька, до метричного акту 8-го сина Г. Колодзейчика в Велновцях, воевідства Шльонського, і, як хресний подарунок, переказав йому 100 зол.

Процес антисовітських грузинських організацій. Д. 11 липня в Тифлісі розпочався судовий процес

проти т. зв. Грузинського Комітету організацій антисовітських, створених ще в 1922 р. До цього комітету нібито входили представники партій соціал-демократичної, народньо-демократичної і т. зв. соц.-федералістів. Метою комітету було скинення совітської влади в Грузії. Підсудних оскаржують у повстанні в 1924 р., терорі й шпигунстві. Перед судом стануло 52 особи, яких чекає смертна кара й... кілька століть в'язниці, відповідно поділених між підсудними.

Соціаліст не хоче визнати Сов. Росії. В бельгійському парламенті один з соціалістів поставив внесок про визнання Совітів. Міністр Вандервельд, теж соціаліст, заявив, що визнання Росії може наступити лише, як наслідок переговорів, коли совіти визнають інтереси Бельгії, а також коли визнають де-які уряди, як напр. грузинський. Визнання Росії тепер при невиконанні цих умов було-б лише пустим жестом.

Об'єднання українців-демократів. Д. 11 липня на конгресі у Львові ухвалено об'єднати помірковані демократичні (не соціалістичні) партії й групи в одно „українське національно-демократичне об'єднання“. Головою нової партії обрано д-ра Д. Левицького. До Центрального Комітету, який складається з 41 членів, між иншими обрано д-ра Костя Левицького, що недавно одержав від Польського Уряду „залізний лист“.